



Stootshorn, zoals deze buurtschap in 1979 werd gefotografeerd voor het boek 'Groningen in vogelvlucht'.

© ARCHIEF NVHN

# Stootshorn – ooit bloeiende agrarische gemeenschap

**B**ij oudere inwoners van Slochteren en Noordbroek heeft de streek nog altijd de naam 'ruig' te zijn geweest in het verleden. Op Stootshorn – want om deze buurtschap gaat het in dit verhaal – golden eigen wetten, daar hoefde de veldwachter niet aan te pas te komen. Wie echter de geschiedenis van Stootshorn bestudeert, weet dat dit toch een beetje onzin is. Nick Kieft – zelf inwoner – verdiepte zich in de historie van Stootshorn en stuitte op verrassende feiten. Daarvan legde hij getuigenis af in een artikel in het blad van de historische kring Menterwolde. "In werkelijkheid heeft zich," schrijft Kieft, "vooral in de negentiende eeuw een interessante en dynamische ontwikkeling voorgedaan."

De auteur staaft deze uitspraak met feiten. Rond het midden van de negentiende eeuw kwam er door de verkoop van het landgoed Veenhuizen in Stootshorn zo'n vijftig hectare land beschikbaar. Landarbeiders van destijds kochten het in

stukken ter grootte van een halve hectare, soms nog fors groter van oppervlakte. Zij bouwden er een huisje op en ontgonnen het (veen)land. In 1879 kende Stootshorn een inwonertal van 366. In 1861 werd er zelfs een school gesticht. Later vestigden zich er middenstanders en er kwam een enkele kroeg. In 1895 – schrijft Kieft – permitteerde men er zich zelfs een kerkje.

Toch waren de omstandigheden in de buurtschap niet altijd florissant. Dat lag niet zozeer aan Stootshorn, maar maar aan de algemene economische omstandigheden: de crisis in de landbouw in het laatste kwart van de negentiende eeuw. Veel arbeiders kwamen zonder werk te zitten en kregen te maken met bittere armoede. Verhoudingsgewijs viel dat in Stootshorn nog mee. Juist het feit dat de arbeiders hier over enig land beschikten maakte het dat die situatie hier qua armoede relatief meeviel. De arbeiders werden door de nood gedwongen kweker en verkochten hun pro-

dukten via de veiling in Sappemeer. Dat lenigde de ergste nood. "Zo was," schrijft Kieft, "de negentiende eeuw voor Stootshorn een tijd van vooruitgang." Wel daalde het aantal inwoners doordat een aantal mensen probeerde elders een nieuw bestaan op te bouwen."

De auteur legt uit dat het beeld van het verpauperde Stootshorn pas onder invloed van de moderneringen van destijds optrad. Stootshorn bleef lang daarvan verstoken en de mensen die er woonden voelden zich dan ook hoe langer hoe meer achtergesteld. Maar na jaren – we zijn dan al ver na de Tweede Wereldoorlog aanbeland – kwam het voor Stootshorn uiteindelijk toch in orde met elektrisch licht, water en gas. En in de jaren zestig en zeventig lijkt het definitief goed te zijn gekomen met de buurtschap. Zij profiteerde van de hang naar het wonen in een landelijke omgeving. Als vestigingsplek kwam Stootshorn in trek. Dat bleef tot de dag van vandaag zo.

Nvhn 7-6-01